

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

תוכן

- א. הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה שאין הולד ממזר.....1
- ב. חייבי לאוין ... שנוא' בנישואיה וקאמר רחמנא כי תהיין.....1
- ג. שפחה כנענית מנלן אמר רב הונא אמר קרא שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור 2
- ד. ולדה כמותה ... האשה וילדיה ... ולדה כמותה ... ואין בנך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה ... עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ... פסול מיקרי.....2

דף סח.

א. הנל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה שאין הולד ממזר

כבר התבאר במסכת יבמות דף מט. שעל אף שהבא¹ על אחת מהערייות הולד ממזר כדלעיל דף סז: הבא מן הנדה אינו כן, שאף על פי שהבא עליה בכרת אין הולד ממנה ממזר, שאינה דומה לשאר עריות, כיון שתופשין בה קידושין, כנזכר, ואין הולד הבא ממנה ממזר אפילו מדרבנן, אבל מכל מקום פגום הוא ומקולקל והוא מעזי פנים המורדים והפושעים ואין משפחתו מיוחס וראוי להרחיק מהם. אבל כשר הוא לכהונה².

ב. חייבי לאוין ... שנוא' בנישואיה וקאמר רחמנא כי תהיין

עוד התבאר שם דף כג. שהמקדש³ אחת מהשניות או מאיסורי לאוין, או מאיסורי עשה הרי זו מקודשת קידושין גמורין⁴, וכל שכן שהמקדש אשה

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ד יג

² כ"כ בט"ז שם ד ובבאה"ג ובח"מ ז ובב"ש טו מתשובת מהרש"ל סי' ו' וד"מ וכן הוא בתשובת הרא"ש כלל ל"ב ובתשובת רשב"א סי' אלף ר"ב ובביאור הגר"א ל דלא כלבוש דכתב שפגום לכהונה

³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז מד ז

⁴ ואין להקשות הא קי"ל כרבא דאמ' בתמורה כל דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד ל"מ דו"ל הרשב"א קדו' סו: וא"ת הא קי"ל כרבא כו' ותירצו בתו' דכיון דגלי קרא בלא יקח דכ"ג ה"א דמילף מניה ללא יקח דא"א דאי עביד מהני וא"כ י"ל מדהוינן דאפי' בחייבי כריתות מוכרח הגמ' להוציא ממקום אחר דלא תפשו קדו' דאיסורא מכלל הא שאר האיסורים מכ"ג באלמנה ילפינן ומודה רבא דמהני, ומה גם שהוא בכלל למוד הגמ' כי תהי' כו' וכי יש שנואה כו' ואמר רחמנא כי תהי' וע"כ ל"צ בתמורה ללא יחלל אלא לר"ע וק"ל. בית מאיר שם ועיין בתשו' נו"ב תניינא סי' נו"ן שבדעת השואל עלה לחלק דדוקא קידושי כסף ושטר תופסין בחייבי לאוין שאין כאן עבירה בקדושין לחוד אבל אם קידש ח"ל בביאה לא תפסו הקדושין לפי מה דקי"ל כרבא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

ויש לו אשה אחרת אף על גב שעובר על חרם רבינו גרשום הרי זו מקודשת⁵, חוץ מיבמה שנתקדשה לזר שאע"פ שאינה אלא בלאו (דברים כה פסוק ה) לא תהיה אשת הַמַּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר וְגו' אינה מקודשת אלא מספק, האם ללאו בעלמא קאתי שלא תנשא לאיש זר ואם כן קידושין תופשין בה שאין בה אלא איסור לאו, או שכונת המקרא לא תהא לה הויה לאיש זר כלומר שלא יהו קידושין תופשין בה, לפיכך הוי ספק מקודשת, לפיכך כל אלו אם קידשן אסור לכונסן, וצריכות ממנו גט.

ג. שפחה כנענית מנלן אמר רב הונא אמר קרא שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור

מקראי ילפינן שגוי ועבד ובן הגויה והשפחה לאו בני קידושין נינהו, עבד ושפחה ילפינן מדכתיב (בראשית כב פסוק ה) שְׁבוּ לָכֶם פֶּה עִם הַחֲמֹר דִּרְשׁוּ בוֹ עִם הַדּוּמָה לַחֲמֹר⁶. ושפחה היא כמו העבד.

דף סח:

ד. ולדה כמותה ... האשה וילדיה ... ולדה כמותה ... ואין בנך הבא מן העובדת כוננים קרוי בנך אלא בנה ... עובד כוננים ועבד הבא על בת ישראל הולד ... פסול מיקרי

בתמורה דכ"מ דא"ר לא תעביד אי עביד לא מהני. והוא ז"ל השיב לו שזה טעות דא"כ למה נדחק שם בסוף הסוגיא בתמורה למצוא איכא בינייהו דאביי ורבא והרי איכא בינייהו שקידש ח"ל בביאה א"ו הא ליתא ועוד לדבריך המקדש אשה בביאה ביוה"כ לא תהיה מקודשת וגם למ"ד דאסור לבעול בתולה בשבת משום חובל המקדש בתולה בביאה בשבת לא תהיה מקודשת אין כל זה אלא דברי תימה ואין חילוק בין קידושי כסף ושטר לקידושי ביאה בשום דבר. ואי עביד לא מהני ל"ש כאן דהרי השוחט בשבת וביו"כ שהיטתו כשירה ולא אמרי' אע"מ והטעם כמ"ש הש"ך בח"מ סי' ר"ח דלא אמרי' אע"מ אלא במעשה שאי אפשר לעשותו בהיתר כלל כו' ומעתה גם אם קידש ח"ל בביאה גוף הקדושין היה יכול להיות בהיתר שיקדש בכסף ושטר אלא שהוא עשה באיסור ולכן הקדושין קיימים ועוד ז"ל לפמ"ש בתשו' רבינו עקיבא איגר סי' קע"ד הובא בפ"ת ליו"ד סי' רס"ו סק"א דלא אמרי' דלא מהני אלא היכא דבביטול המעשה תבוטל העבירה כו' ע"ש וכאן אף אי נימא דלא מהני והקידושין בטלים מ"מ לא תבוטל העבירה דבעילת חיבי לאוין. פ"ת שם ח

⁵ ב"ש שם יא מהד"מ

⁶ כלומר שאמר אברהם לעבדו אתה והחמור שוין, ובחמור פשיטא דאין שייך בו קידושין.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת קידושין

גוי וגויה⁷ אינם בכלל קידושין, דכתיב בשבעה אומות (דברים ז פסוק ג) ולא תתחתן בם לא יהא לך בהם חיתון, ובשאר אומות כתיב ביפת תואר (שם כא פסוק יג) ואחר פן תבוא אליה ובעלתה, מכלל דמעיקרא לא היתה בה הויה, והוא הדין בגוי לישראלית, לפיכך אמרו המקדש גויה או שפחה וכן גוי ועבד שקדשו ישראליית אינו כלום.

עוד התבאר שם דף כב. – כג: שהזרע⁸ שיש לו מן השפחה ומן הנכרית אינו נקרא זרע, כי זרע הבא מן השפחה הוא עבד כמו דכתיב (שמות כא פסוק ד) האשה וילדיה תהיה לאדניה, הרי ולדה כמותה ואין מתייחס אחר אביו שהוא עבד עברי,

ובגויה בן או בת⁹ שנולד ליהודי מן הנכרית אינו בנו, שנאמר (דברים ז פסוק ד) פי יסיר את בנה מאתרי מסיר אותו מלהיות אחרי ה'.

ואפילו נשתחרר בנו מן השפחה או נתגייר בנו מן הגויה, הרי הן כשאר גרים ומשותררים, דבשעה שנשתחרר או נתגייר כקטן שנולד דמי ואינו מתייחס אחריו.

אולם ישראל מומר אפילו זרעו¹⁰ שהוליד משהמיר הרי הוא יהודי, ואם קידש אותו זרע ישראליית, קדושיו קדושין. וישראלית מומרת שיש לה זרע אפילו מנכרי הרי הוא כיהודי ואם קידש, קדושיו קדושין.

גוי ועבד שבאו על בת ישראל הולד כשר כמותה, בין בפנויה בין באשת איש, אבל מכל מקום פגום הוא לכהונה, שאם בת היא אסורה לכהן¹¹.

⁷ שם

⁸ לשון הלבוש שם ד ה, קנו ב

⁹ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יב הלכה ז, שו"ע ונו"כ אבהע"ז מד ט

¹⁰ שו"ע שם, וכתב בבאר היטב "אפילו זרע זרעו עד כמה דורות הרא"ם ח"א סי' מ"ז. ודוקי במי שנשתמד לאנסו כאנוסין אשר בספרד אבל במשומד לרצונו בלי שום אונס רק טבעו הרע וזדון לבו השיאו לכפור בעיקר זרעו שלא היתה הורתו ולידתו בקדושה דינו כגוי ואין קדושיו קדושין הרא"ם ח"א סי' מ"ז בשם מהר"י בן חביב. והוא שם בס"י מ"ח הולק עליו וסובר דאפילו אם נשתמד לרצונו בניו הורתו ולידתו בקדושה קרינן ביה. והרש"ם בח"א סי' יו"ד הסכים לדברי מהר"י בן חביב. וכתב כנה"ג דאפילו לדעת הרא"ם היינו דוקא בניו אבל בני בניו אפילו כשאמם ישראליית אין חוששין לקדושיהן עיין מהריב"ל ח"ב סי' מ"ח. והראד"ב סי' ו'.

¹¹ שהרי נבעלה לפסול לה מחייבי לאוין, דכתיב את בתך לא תתן לבנו, אי נמי ילפינן לה מקל והומר דאלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל ולדה פגום לכהונה, הכא שאיסורה שוה בכל אינו דין שולדה יהא פגום לכהונה, וליכא למיפרך מה לאלמנה שכן היא עצמה מחוללת בביאה זו, דהכא נמי הנבעלת לגוי היא עצמה מחוללת לכהונה בביאה זו. לבוש שם

הלכות הדרף היומי

מסכת גידושין

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>